

Ministeren

Beskæftigelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Beskæftigelsesudvalget har den 27. januar 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 291 (alm. del) efter ønske fra Claus Kvist Hansen (DF) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 291:

Hvad er ministerens holdning til, at danske virksomheder "boltrer sig i illegal arbejdskraft" (jf. <https://www.fagbladet3f.dk/artikel/danske-virksomheder-boltrer-sig-i-illegal-arbejdskraft>), og hvad agter ministeren helt konkret at foretage sig for at stoppe disse grove ulovligheder?

Svar:

Det er min klare holdning, at alle arbejdsgivere skal overholde reglerne, når de ansætter udenlandsk arbejdskraft.

Som Rigsadvokaten også oplyser i nedenstående bidrag følger det af udlændinge-lovens § 59, stk. 5, at den, som beskæftiger en udlænding uden fornøden arbejdstilladelse eller i strid med de betingelser, der er fastsat for en arbejdstilladelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Domstolene har således mulighed for at idømme fængsel i grove tilfælde og ikke blot bøde. Beregningen af bøden tager, som det også fremgår nedenfor, udgangspunkt i, hvor længe arbejdsgiveren har beskæftiget en udlænding ulovligt.

Til brug for besvarelse af spørgsmålet har jeg indhentet bidrag fra Justitsministeriet, der har oplyst følgende:

"Justitsministeriet har til brug for bidraget til Udlændinge- og Integrationsministeriet, indhentet et bidrag fra Rigsadvokaten, som har oplyst følgende:

"1. Det følger af udlændingelovens § 59, stk. 5, at den, som beskæftiger en udlænding uden fornøden arbejdstilladelse eller i strid med de betingelser, der er fastsat for en arbejdstilladelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Efter § 59, stk. 6, skal det ved straffens udmåling betragtes som en skærpende omstændighed, at overtrædel-

28.marts 2017

Udlændingeafdeling
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2017 - 2450
Akt-id 193071

sen er begået forsætligt, at der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, eller at udlændingen opholder sig ulovligt i Danmark.

Rigsadvokaten har fastsat nærmere retningslinjer for anklagemyndighedens strafpåstande i disse sager i Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om udlændingelovens § 59, § 59 a og § 59 b, pkt. 5.4.

Det følger heraf blandt andet, at anklagemyndigheden ved overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 5, som udgangspunkt skal nedlægge påstand om en bøde på 10.000 kr. pr. beskæftiget udlænding pr. påbegyndt måned.

Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, jf. udlændingelovens § 59, stk. 6, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om en bøde på 20.000 kr. pr. beskæftiget udlænding pr. påbegyndt måned. Det gælder i de tilfælde, hvor én af de skærpende omstændigheder, der er nævnt i stk. 6, er til stede. Foreligger der flere skærpende omstændigheder, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om en skærpet bøde.

Det fremgår endvidere af afsnittet i Rigsadvokatmeddelelsen, at der ved flere beskæftigede og ved beskæftigelse af en eller flere udlændinge i længere tid som udgangspunkt foretages en sammenlægning af de nævnte bødestørrelser uden reduktion (absolut kumulation). Domstolene kan dog i sådanne sager efter en samlet konkret afvejning fastsætte en skønsmæssig bøde uden absolut kumulation af bøderne for hver enkel overtrædelse.

Herudover fremgår det, at anklagemyndigheden i gentagelsestilfælde og i særligt grove tilfælde, hvor der foreligger en mere langvarig, systematisk eller på anden måde konsekvent udnyttelse af udenlandsk arbejdskraft, som udgangspunkt skal nedlægge påstand om frihedsstraf og eventuel tillægsbøde.

2. Efter udlændingelovens § 59, stk. 7, kan en økonomisk fordel i form af udbytte eller en besparelse, der er opnået ved overtrædelse af § 59, stk. 5, konfiskeres efter de almindelige konfiskationsregler i straffelovens kapitel 9. Hvis der ikke kan ske konfiskation, skal der ved udmåling af bøden tages særligt hensyn til størrelsen af en tilsigtet eller opnået økonomisk fordel. Disse regler har til formål at sikre, at ulovlig beskæftigelse af udenlandsk arbejdskraft ikke kan betale sig.

Rigsadvokaten har fastsat nærmere retningslinjer for anklagemyndighedens påstande om konfiskation mv. i det ovennævnte afsnit i Rigsadvokatmeddelelsen. Det bemærkes, at der i praksis er en gli-

dende overgang mellem f.eks. tilfælde, hvor der ikke kan føres bevis for en økonomisk fordel, og tilfælde, hvor der er opnået en økonomisk fordel, men hvor det ikke er muligt mere præcist at opgøre størrelsen heraf.

Hvis det kan bevises, at tiltalte har opnået en økonomisk fordel ved overtrædelsen, skal denne således søges inddraget gennem konfiskation eller ved fastsættelse af en forhøjet bøde, jf. udlændingelovens § 59, stk. 7. Hvis den økonomiske fortjeneste/besparelse kan opgøres relativt præcist, skal der nedlægges påstand om konfiskation ved siden af påstand om almindelig straf. Hvis fortjenesten/besparelsen alene kan opgøres mere skønsmæssigt, nedlægges der påstand om forhøjet bøde.

Hvis tiltalte alene har tilsigtet, men ikke (beviseligt) har opnået en økonomisk fordel ved overtrædelsen, kan der ikke ske konfiskation. I disse tilfælde skal der som hovedregel i stedet fastsættes en bøde, som klart overstiger den tilsigtede økonomiske fordel. Den tilsigtede økonomiske fordel kan i almindelighed opgøres til "underbetalingen". Denne hovedregel kan fraviges, hvis det må lægges til grund, at der rent faktisk ikke er opnået nogen økonomisk fordel eller kun er opnået en ubetydelig fordel, der ikke lader sig opgøre mere præcist. I disse tilfælde anvendes den ovenfor nævnte bødetakst på 20.000 kr. pr. beskæftiget udlænding pr. måned. Bødestørrelsen antages her i sig selv at være udtryk for den skærpelse, som en sådan tilsigtet, men ikke beviseligt opnået økonomisk fordel, kan begrunde.

3. Som eksempler fra retspraksis på domme om ulovlig beskæftigelse af udlændinge kan jeg blandt andet nævne følgende:

Ved Vestre Landsrets dom afsagt den 16. januar 2006, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2006, side 1323, blev tiltalte for overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 5, idømt en bøde på 50.000 kr. for over to perioder på i alt knap 5 måneder at have beskæftiget en lettisk statsborger, der ikke havde arbejdstilladelse i Danmark. Det blev lagt til grund, at tiltalte havde handlet uagtsomt.

Ved Vestre Landsrets dom afsagt den 23. februar 2012, gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2012, side 551, blev en landmand idømt en bøde på 140.000 kr. for beskæftigelse af en ukrainsk statsborger uden arbejdstilladelse. Retten fandt, at forholdet var begået forsætligt, samt at der ikke forelå formildende omstændigheder, og bøden blev derfor udmålt til 20.000 kr. pr. påbegyndt måned.

Ved Vestre Landsrets dom af 3. november 2014, gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2015, side 114, blev en landmand idømt en tillægsbøde på 240.000 kr., svarende til 20.000 kr. pr. påbegyndt måned, samt

konfiskation af 100.000 kr. for over tre perioder på i alt 12 måneder at have beskæftiget en ukrainsk statsborger i strid med de betingelser, der var fastsat for arbejdstilladelsen, idet udlændingen i disse perioder ikke modtog den fastsatte månedlige betaling. Landmanden blev endvidere idømt 20 dages betinget fængsel for overtrædelse af straffelovens § 161 ved at have afgivet falsk erklæring på tro og love til Udlændingestyrelsen i forbindelse med ansøgningen om arbejds- og opholdstilladelse til den ukrainske statsborger.

Vestre Landsrets dom af 16. februar 2015, gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2015, side 466, drejede sig ligeledes om en landmand, som var tiltalt for at have beskæftiget en ukrainsk statsborger i strid med betingelserne for dennes arbejdstilladelse og i den forbindelse at have afgivet falsk erklæring på tro og love. I denne sag blev landmanden ligeledes idømt en skærpet bøde på 20.000 kr. pr. påbegyndt måned, dvs. i alt 280.000 kr. Landsretten fandt imidlertid, at der ikke var ført bevis for en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel for tiltalte, og anklagemyndighedens påstand om konfiskation blev derfor ikke taget til følge.”

Justitsministeriet har endvidere indhentet følgende bidrag fra Rigspolitiet:

”Ved finanslovsaftalerne i årene 2012-2017 har der været afsat midler til politiet, SKAT og Arbejdstilsynet med henblik på at styrke indsatsen over for udenlandske virksomheders og arbejdstageres overholdelse af dansk lovgivning (indsatsen mod social dumping). For at styrke det fælles myndighedssamarbejde i forhold til indsatsen indgik Rigspolitiet, SKAT og Arbejdstilsynet i 2012 en samarbejdsaftale på området.

Den fælles myndighedsindsats er primært målrettet brancher, hvor der erfaringsmæssigt anvendes illegal arbejdskraft, og politiet, SKAT og Arbejdstilsynet gennemfører i den forbindelse årligt en række både landsdækkende og regionale aktioner.

Politiets opgave i tilknytning hertil består i at yde bistand til SKAT og Arbejdstilsynets administrative kontrolarbejde, foretage kontrol af udlændinges opholds- og arbejdsgrundlag samt at efterforske formodede straffbare forhold. Politiet har senest for perioden 2015-2018 udarbejdet en national operationsplan til brug for den styrkede indsats mod social dumping. Der kan i det hele henvises til notatet ”Afrapportering af myndighedsindsatsen for ordnede forhold (social dumping) 2012 – 3. kvartal 2016”, BEU (Alm. del), Bilag 109.

Udlændingekontroller – herunder med henblik på at efterforske og bekæmpe ulovligt arbejde – gennemføres endvidere ved politikredsenes selvstændige initiativer efter en konkret risikovurdering.

Efter Rigspolitiets opfattelse er der ikke på baggrund af politiets kontrolindsats indikationer på, at en større gruppe afviste asylansøgere ernærer sig ved ulovligt arbejde i Danmark.”

Justitsministeriet kan i øvrigt henvise til ministeriets besvarelse af 9. februar 2017 af spørgsmål nr. 382 (Alm. del) fra Udlændinge- og Integrationsudvalget.”

Derudover har jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet bidrag fra Styrelsen for International Rekruttering og Integration, der har oplyst følgende om styrelsens kontrolindsats:

”Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) arbejder målrettet med kontrol for at forebygge og bekæmpe brud på reglerne for opholdstilladelser til tredjelandstatsborgere på erhvervs- og studieområdet. SIRI gennemfører følgende indsats i forhold til kontrol af illegalt arbejde:

- Registersamkøring af SIRI’s sagsbehandlingssystem med eIndkomst, hvorved der findes udlændinge med registreret indkomst, efter deres opholdsgrundlag er ophørt. Det vil typisk være situationer, hvor udlændingen fortsætter med at arbejde eller opholde sig i Danmark, efter at opholdstilladelsen er blevet inddraget, udløbet, bortfaldet, nægtet forlænget eller ansøgningen er blevet afvist eller afslået.
- Registersamkøring af SIRI’s sagsbehandlingssystem med eIndkomst, hvorved der findes udlændinge, der arbejder i strid med deres gyldige opholds- og arbejdstilladelse. Det kan fx være studerende, der arbejder flere timer end tilladelsen giver ret til.
- Kontrol af opholdsgrundlag ved oplysninger fra SKAT om arbejdsgiveres beskæftigelse af tredjelandstatsborgere med administrativt CPR-nummer udstedt af SKAT (skattekortkontrol).

Hvis det i de ovenstående sager vurderes, at betingelserne ikke har været overholdt, kan opholdstilladelsen efter omstændighederne inddrages. Hvis der er mistanke om ulovligt ophold eller arbejde, vil det endvidere blive vurderet, om politiet skal anmodes om at foretage en nærmere undersøgelse af, hvorvidt der er grundlag for strafforfølgning af udlænding og/eller arbejdsgiver.

Hvis der som led i SIRI’s sagsbehandling af ansøgninger om opholdstilladelser findes mistanke om ulovligt ophold/arbejde, vil det blive vurderet om politiet skal anmodes om at foretage en nærmere undersøgelse af, hvorvidt der er grundlag for strafforfølgning af udlænding og/eller arbejdsgiver.

Derudover deltager SIRI i udgående kontrol ved virksomhedsbesøg i samarbejde med andre myndigheder, primært i regi af social dumping hhv. Fælles Myndighedsindsats. Det er politiet, der har kompetencen til udgående udlændingekontrol, og SIRI deltager derfor kun i aktioner, hvor politiet deltager. SIRI bistår politiet ved kontrol af antrufne udlændinges grundlag for ophold og arbejde og vejleder arbejdsgivere om reglerne herom.”

Inger Støjberg

/

Anne Thorsen